

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.5.2025.AT

Pani
Zofia Sławenta-Birska
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Kolejowa 7
56-420 Bierutów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 13 maja 2025 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego,
do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 26 maja 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko - Gminny Ośrodek Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zofia Sławenta - Birska zatrudniona na stanowisku Kierownika MGOPS w Bierutowie od 6.12.2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 53-54)

Zakres kontroli

Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.01.2024 r. do dnia 7.04.2025 r.
Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 7.04.2025 r.
Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 7.04.2025 r.

Podstawa prawna kontroli

1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹
 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³,
 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴,
 5. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁵
- Plan kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK).

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz. 2024)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438.) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829 – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”).

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 7 kwietnia 2025 r. do dnia 5 maja 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.121.2025AT z dnia 12 marca 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.122.2025.AT z dnia 12 marca 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.11-14)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **negatywnie**

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierutowie została przeprowadzona w dniach 7, 9, 11 kwietnia 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 3 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie Panią Zofię Sławenta - Borską.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Zofia Sławenta - Borska - Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie.

Informacje ogólne:

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie został utworzony na mocy Uchwały Nr 14/90 Rady Miasta i Gminy w Bierutowie z dnia 29 czerwca 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty: Uchwałą Nr XLV/537/22 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie nadania statutu Miejsko - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bierutowie oraz uchwałą Nr LXI/786/23 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 9/2021 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie oraz zarządzenia nr 16/23 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie z dnia 15 listopada 2023 r. w sprawie zmiany załączników do zarządzenia nr 9/2021 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie.

(dowód: akta kontroli str.55-56)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Zofia Sławenta - Birska – Kierownik MGOPS w Bierutowie - od 6.12.2019 r. do nadal,

[REDACTED]

(dowód: akta kontroli str.57-58)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej o terminach składania wniosków informuje w sposób zwyczajowo przyjęty przez Ośrodek tj. umieszczając na tablicy ogłoszeń oraz wywieszając na drzwiach zewnętrznych i wewnętrznych komunikaty oraz ustnie. W sytuacji gdy Ośrodek zauważy, że dana osoba nie złożyła wniosku na nowy okres zasiłkowy, a wcześniej świadczenia pobierała to informowana jest telefonicznie”.

(dowód: akta kontroli str.59-60)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia

w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie gotówkowej w kasie Banku Spółdzielczego lub przelewem na wskazany przez świadczeniobiorcę rachunek bankowy.

(dowód: akta kontroli str.61-62)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie pracuje:

Poniedziałek – piątek: 7:30 - 15:30

(dowód: akta kontroli str.63-64)

Z informacji przekazanej przez Kierownika MGOPS w Bierutowie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str.65-66)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Bierutowa upoważnił następujących pracowników

Lp.	imię, nazwisko	nr upoważnienia	data wydania	czego dotyczy*
1		Zarządzenie nr 129/20	30.11.2020 r.	Upoważnienie do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach: świadczeń rodzinnych, w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, jednorazowego świadczenia „Za życiem” (....), podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, wydawania zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów

				przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań, przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych
2		Zarządzenie nr 128/20	30.11.2020 r.	Upoważnienie do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach : świadczeń rodzinnych, w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, jednorazowego świadczenia „Za życiem” (....), podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, wydawania zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań, przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych
3		Zarządzenie Nr 77/17	18.08.2017 r.	Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych oraz w sprawach z zakresu ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów
		Zarządzenie nr 74/17	18.08.2017 r.	Upoważnienie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych

				oraz prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych dla osób uprawnionych
4		Zarządzenie nr 138 /23	22.12.2023 r.	Upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach: świadczeń rodzinnych, w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia „Za życiem”, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; wydawania zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań, przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych, (...)
5	Zofia Sławenta-Birska	Zarządzenie Nr 115/19	04.12.2019 r.	Upoważnienie do podejmowania samodzielnych decyzji i czynności prawnych związanych z zarządzaniem i reprezentowaniem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie
		Zarządzenie nr 118/19	04.12.2019 r.	Upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz postępowań w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów oraz wydawania decyzji

				administracyjnych w indywidualnych sprawach w tych zakresach.
		Zarządzenie nr 120/19	04.12.2019 r.	Upoważnienie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
		Zarządzenie nr 123/19	04.12.2019	Upoważnienie do prowadzenia postępowań o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia na podstawie art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz wydawania indywidualnych decyzji administracyjnych w tym zakresie

(dowód: akta kontroli str.67-70)

W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka Pani Zofia Sławenta – Birska nie posiadała upoważnienia Burmistrza Bierutowa jako organu właściwego do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie zobowiązań dłużników alimentacyjnych, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące ⁶.

⁶ Art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tym samym naruszony został art. 8 b⁷ w zw. z art. 8 c⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

„Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie do dnia 10 kwietnia 2025 r. nie posiadał upoważnienia, o którym mowa w art. 8c w zw. z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Brak upoważnienia wynikał z błędnej interpretacji przepisów — uznaliśmy, że w sytuacji braku osób spełniających przesłanki do wpisu do KRZ, uzyskanie przedmiotowego upoważnienia nie jest konieczne. Stosowne upoważnienie zostało wydane i obowiązuje od dnia 11 kwietnia 2025 r.”

(dowód: akta kontroli str.163-166)

Stosowne upoważnienie zostało przesłane kontrolerom w dniu 25.04.2025 r.

(dowód: akta kontroli str.167-168)

Działalność MGOPS w Bierutowie w obszarze spraw organizacyjnych oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 7.04.2025 r. do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie wpłynęło 280 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 2 wnioski. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia

⁷ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁸ Przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a ust. 1.

z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 1 wniosek.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 7.04.2025 r. Ośrodek wydał 539 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 28 decyzji odmownych. Od treści decyzji 5 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO w 3 przypadkach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę, w 2 przypadkach uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierutowie wypłacono 2 682 zasiłki rodzinne, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 542,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 982,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 135,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 23.

Ośrodek wypłacił 1 957 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 7,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 33,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 78,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 88
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 166,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 30,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 351,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 346,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 13,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 334,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 674.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 4 578 zasiłków pielęgnacyjnych, 1 126 świadczeń pielęgnacyjnych, 15 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 27 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 251 świadczeń rodzicielskich.

MGOPS w Bierutowie w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 7.04.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 5 156 635,44 zł.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.A.B. - M-GOPS.DS.435.1.2024.AP z dnia 22.10.2024 r.

2.S.K. - M-GOPS.DS.434.20.2024 z dnia 27.11.2024 r.

3.A.K. - M-GOPSDS434.16.2024.AP z dnia 3.10.2024 r.
4.P.W. - M-GOPS.DS.4330.19.2025.AP z dnia 23.01.2025 r.,
M-GOPS.DS.432.6.2025.AP z dnia 23.01.2025 r.
5.S.W. - M-GOPS.DS.4332.25.2025.AP z dnia 24.01.2025 r.,
M-GOPS.DS.433223.2024.AP z dnia 2.02.2024 r.
6.K.M. - M-GOPS.DS.4300.34.2024.AP z dnia 23.09.2024 r.
7.E.C. - M-GOPS.DS.4300.73.2024.AP z dnia 18.11.2024 r. ze zm.
8.K.B. - M-GOPS.DS.4300.42.2024.AP z dnia 10.10.2024 r.
9.P.Z. - M-GOPS.DS.4300.52.2024.AP z dnia 11.10.2024 r.
10.M.K. - M-GOPS.DS.4300.108.2024.AP z dnia 28.11.2024 r.,
M-GOPS.DS.4300.40.2024.AP z dnia 8.10.2024 r.
11.A.G. - M-GOPS.DS.4300.70.2024.AP z dnia 21.10.2024 r.
12.D.W. - M-GOPS.DS.433.22.2024 z dnia 4.12.2024 r.,
M-GOPS.DS.432.85.2024.AP z dnia 4.12.2024 r.,
M-GOPS.DS.431.6.2024.AP z dnia 3.09.2024 r. ze zm.,
M-GOPS.DS.437.2.2025.AP z dnia 27.03.2025 r.
13.E.Cz. - M-GOPS.DS.4300.463.2024.AP z dnia 11.10.2024 r.
14.M.M. - M-GOPS.DS.4300.91.2024.AP z dnia 7.11.2024 r.
15.S.W. - M-GOPS.DS.4300.115.2024.AP z dnia 3.12.2024 r.
16.D.W. - M-GOPS.DS.431.2.2025.AP z dnia 29.01.2025 r.
17.A.B. - M-GOPS.DS.431.15.2024.AP z dnia 2.01.2025 r.
18.A.P. - M-GOPS.DS.432.47.2024.AP z dnia 3.07.2024 r.
19.K.L-S. - M-GOPS. DS.432.24.2025.AP z dnia 6.03.2025 r.
20.W.B. - M-GOPS.DS.432.23.2025.AP z dnia 26.02.2025 r.
21. K.B. - M-GOPS.DS.4330.44.2024.AP z dnia 9.12.2024 r.
22.E.P. - M-GOPS.DS.4300.107.2024.AP z dnia 28.11.2024 r.
23.B.P. - M-GOPS.DS.4300.38.2024.AP z dnia 20.09.2024 r.
24.M.L. - M-GOPS.DS.4300.83.2024.AP z dnia 7.11.2024 r.
25.E.P. - M-GOPS.DS.4300.72.2024.AP z dnia 21.10.2024 r.
26.I.K.-K. - M-GOPS.DS.4300.67.2024.AP z dnia 21.10.2024 r.
27.A.K. - M-GOPS.DS.4300.94.2024.AP z dnia 7.11.2024 r.
28.J.M. - M-GOPS.DS.4300.114.2024.AP z dnia 3.12.2024 r.
29.A.M. - M-GOPS.DS.4300.50.2024.AP z dnia 25.10.2024 r.
30.E.K. - M-GOPS.DS.4300.51.2024.AP z dnia 11.10.2024 r.
31.A.D. - M-GOPS.DS.433.101.2024.AP z dnia 22.11.2024 r.
32.K.K.-W. - M-GOPS.DS.4300.95.2024.AP z dnia 21.11.2024 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 50 zasiłków rodzinnych oraz 73 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 11,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 9,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 34,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 10,

- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 1
- 5 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 4 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 1 specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- 3 świadczeń rodzicielskich.

W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierutowie w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)⁹ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna¹⁰.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

MGOPS w Bierutowie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,

⁹ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

¹⁰ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

–przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 7.04.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne¹¹.

(dowód: akta kontroli, str.71-72)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr 1 (A.B.), nr 4 (P.W.), nr 9 (P.Z.) Organ rozstrzygnął w sentencji decyzji dotyczącej ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku

¹¹ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)

opiekuńczego o przyznaniu składki na ubezpieczenie społeczne¹² i zdrowotne¹³.

Wydanie przez Organ decyzji przyznającej świadczenie opiekuńcze powoduje konsekwencje w postaci obowiązku dokonania przez organ stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń (jeżeli zachodzi taka konieczność). Jest to czynność materialno-techniczna i nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji. Taki sposób postępowania został utrwalony w orzecznictwie „Obowiązkiem organu administracji publicznej (wspomnianego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) jest więc **niezwłoczne** dokonanie zgłoszenia takiej osoby do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania należnej składki, co oczywiście po przeprowadzeniu analizy czy osoba ta nie ma innego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego (...) Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej. Jakkolwiek bowiem zgłoszenie i opłacanie składki nie wymaga konkretyzowania w formie decyzji administracyjnej, to jednak stosowny obowiązek obciąża organ, zaś strona posiada uprawnienia do domagania się respektowania należnych jej praw (prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, z którego korzysta (...))”¹⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Rozstrzyganie o przyznaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w osnowie decyzji przyznających świadczenie miało na celu zapewnienie stronie postępowania pełnej i przejrzystej informacji o wszystkich uprawnieniach wynikających z decyzji, w tym również o konsekwencjach formalnoprawnych, jakie niesie za sobą przyznanie świadczenia. Ujęcie w osnowie decyzji informacji o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne stanowiło zatem element dobrej praktyki administracyjnej, mającej na celu zwiększenie przejrzystości działań organu oraz zapewnienie stronie pełnego obrazu sytuacji prawnej. Dodatkowo, w ocenie organu, wskazanie w decyzji uprawnień do ubezpieczeń wynikających z przepisów odrębnych – tj. art. 6 ust. 2 a oraz art. 66 ust. 1 pkt 27 lit b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – nie wykracza poza zakres kompetencji organu przyznającego świadczenie, a stanowi jedynie dopełnienie”.

(dowód: akta kontroli str.73-74)

2. W sprawie nr 12 (D.W.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej znak M-GOPS.DS.437.2.2025.AP z dnia 27.03.2025 r. żądającej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia rodzicielskiego nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie

¹² Art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych t. j. (Dz. U. z 2023 r, poz. 1230) określa zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę. Zgodnie z art. 6 ust. 2A ww. ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy określonej w punktach 1 i 2 tego przepisu – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczeniowego (składkowego i nieskładkowego - odpowiednio 20 -letniego dla kobiet i 25-letniego dla mężczyzn.

¹³ Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 28 i art. 75 ust. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz.U. z 2024r., poz. 146) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób posiadających ustalone prawo do wskazanego wyżej świadczenia obejmuje okres od dnia przyznania tego świadczenia do dnia utraty prawa do jego pobierania art. 73 pkt 10 wskazanej ustawy)

¹⁴ Wyrok NSA z dnia 5.10.2023 r., II GSK 1012/23)

z treścią art.10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵ oraz nie poinformował Strony o wszczęciu postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń. Organ nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1¹⁶ k.p.a. oraz art. 61 § 4¹⁷ k.p.a.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek informowania Strony o wszczęciu postępowania z urzędu.

Kierownik Ośrodka w sprawie D.W. wyjaśnił:

„Organ przed wydaniem decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach nie zapewnił stronie czynnego udziału w postępowaniu, ponieważ uczynił to przed wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczenia, które następnie podlegało zwrotowi i był przeświadczony, że wydanie decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach jest dalszą kontynuacją całego postępowania”.

(dowód: akta kontroli str.75-76)

3. W sprawie nr 23 (B.P.) Organ przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Organ nie powiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.¹⁸ oraz art. 79 a § 1 k.p.a.¹⁹. Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Na istotę czynnego udziału Strony w postępowaniu zwraca szczególną uwagę orzecznictwo.

„Obowiązek powiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, a także o zakresie tego postępowania, stanowi wypełnienie gwarancji procesowych strony danego postępowania, wynikających z art. 10 § 1 k.p.a. Obowiązek ten ma umożliwić stronie postępowania realizację określonych przepisami prawa uprawnień procesowych, mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego konkretnej sprawy, a więc czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia”²⁰.

„Prowadzenie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego z pominięciem strony tego postępowania stanowi przesłankę wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”²¹.

¹⁵ (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwana dalej k.p.a.

¹⁶ Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (...).

¹⁷ o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie.

¹⁸ Patrz przypis 15.

¹⁹ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

²⁰ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2024 r., I OSK 3039/23

²¹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2024 r., II SA/Kr 478/24

„Przepis art. 79 a k.p.a. stanowi konkretyzację i uzupełnienie obowiązków wynikających z art. 10 § 1 k.p.a., a jego celem jest zapobieganie sytuacjom, w których strona dysponuje dodatkowymi dowodami na okoliczności istotne dla wykazania zasadności jej żądania albo może je łatwo uzyskać, a z powodu braku odpowiedniej wiedzy o potrzebnych dowodach bądź o sposobie oceny wcześniej przedstawionych dowodów - nie korzysta z takiej możliwości. Chodzi przy tym o to, aby strona nie została zaskoczona negatywnym rozstrzygnięciem sprawy”²².

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie pani B.P. informuję, że w toku prowadzonego postępowania przed wydaniem decyzji odmownej nr M-GOPS.DS.4300.38.2024.AP z dnia 20 września 2024 r. organ nie skierował do strony zawiadomienia na podstawie art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a. Zaniechanie to wynikało z faktu, iż w momencie składania wniosku strona została ustnie poinformowana przez pracownika Ośrodka, że nie spełnia ustawowych przesłanek do przyznania wnioskowanych świadczeń. Informacja ta została przekazana w sposób bezpośredni i zrozumiały. Niemniej jednak na etapie dokumentowania postępowania, omyłkowo nie sporządzono stosownej notatki służbowej ani nie pozyskano pisemnego oświadczenia od strony, co stanowi uchybienie formalne. Organ przyjmuje powyższe do wiadomości i w przyszłości doloży wszelkich starań, aby w tego typu sytuacjach dochować obowiązków wynikających z przepisów art. 10 i art. 79 a k.p.a., zapewniając stronie pełną realizację czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym”.

(dowód: akta kontroli str.77-78)

4. W sprawie nr 7 (E.C.) Organ ustalając dochód rodziny nie zweryfikował prawidłowo w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek za Panią N.K., a tym samym nie ustalił poprawnie dochodu rodziny.

W związku z tym naruszony został art. 23b ust. 1 pkt 3²³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani E.C. nie zweryfikował składek zdrowotnych córki N. za rok 2023. Pracownik dokonując weryfikacji składek omyłkowo zweryfikował składki zdrowotne za rok 2024. W dniu 7.04.2025 r. dokonano w systemie poprawnej weryfikacji i pozyskano składki zdrowotne za rok 2023. Ponowne przeliczenie dochodu nie wpłynęło na prawo do przyznanych świadczeń Błąd pracownika wynikał z przeoczenia spowodowanego wielością realizowanych jednocześnie zadań”.

(dowód: akta kontroli str.97-98)

5. W sprawie nr 7 (E.C.) Organ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie zbadał dogłębnie sprawy.

Z akt sprawy wynika, iż córka wnioskodawczyni N.K. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od 1.09.2023 r. Mimo to Organ nie wezwał Strony o dostarczenie dokumentów potwierdzających podjęcie zatrudnienia oraz kwoty dochodu osiągniętego z tego zatrudnienia

²² Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1138/23

²³ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, (...), odpowiednio: (...) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

w roku bazowym 2023.

Tym samym naruszony został art. 7 k. p. a.²⁴, art. 23 ust. 4 d²⁵ oraz art. 24 a ust. 2²⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani E.C. nie wezwał strony do złożenia wyjaśnień i dostarczenia brakujących dokumentów, ponieważ posiadając wydruk z ZUS-u, z którego wynika, że córka Pani E.C., N.K. jest objęta ubezpieczeniem społecznym od 1-09-2023 r. do chwili obecnej, był przeświadczony, że posiada wystarczające dane niezbędne do wliczenia dochodów. Z informacji uzyskanych od Pani E.C. podczas składania wniosku wynikało, że córka realizuje praktyki zawodowe, wcześniej nigdzie nie pracowała. Dochód uzyskany przez córkę N.K. w roku bazowym 2023 został obliczony na podstawie art. 5 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, czyli podzielony przez liczbę miesięcy, w których ten dochód był uzyskiwany. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Nie wpłynęła ona jednak na ustalone prawo do świadczenia. W dniu 9.04.2025 r. Pani E.C. uzupełniła w tutejszej jednostce brakujące dokumenty”.

(dowód: akta kontroli str.119-120)

6. W sprawie nr 2 (S.K.) Organ ustalając prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, błędnie ustalił dochód Pani S.K. Z ustaleń Organu wynika, iż miesięczny dochód Pani S.K. wynosi 3 557,70 zł ($50\,970,43 - 6\,643,05 - 1\,635 = 42\,692,38$; $42\,692,38 / 12 = 3\,557,70$). Prawidłowo wyliczony miesięczny dochód Pani S.K. wynosi 3 220,07 zł ($50\,970,43 - 6\,643,05 - 1\,635 - 4\,052,06 = 38\,640,32$; $38\,640,32 / 12 = 3\,220,07$). Organ ustalając dochód Pani S.K. nie uwzględnił kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne. Tym samym ustalając dochód naruszono art. 3 pkt 1 lit. a²⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dotyczącej Pani S.K., wyjaśniam, że organ błędnie ustalił dochód rodziny, ponieważ na etapie wyliczenia nie zostały odjęte składki na ubezpieczenie zdrowotne za rok 2023. Powyższy błąd wynikał z przeoczenia pracownika, które miało miejsce w wyniku równoczesnej realizacji wielu zadań w krótkim czasie. Niemniej jednak, pragnę podkreślić, że niezależnie od powyższego uchybienia, ustalony dochód nie miał wpływu na przyznanie świadczenia, ponieważ strona spełniała wymagane kryteria dochodowe, a prawo do świadczenia zostało ustalone prawidłowo”.

(dowód: akta kontroli str.99-100)

²⁴ w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

²⁵ w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

²⁶ w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

²⁷ ilekroć w ustawie jest mowa o: dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób: przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

7. Organ w decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych nie sporządza uzasadnienia prawnego i faktycznego. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.²⁸.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia²⁹.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”³⁰.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w decyzjach przyznających świadczenia rodzinne nie wskazywał uzasadnienia faktycznego i prawnego, ponieważ były to decyzje przyznające świadczenia, o które strona wnioskowała. W decyzjach tych stosowano tylko krótkie uzasadnienie”.

(dowód: akta kontroli str.101-102)

²⁸ w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.)

²⁹ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21

³⁰ wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. III SA/GI/1062/21.

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.³¹

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. rozstrzyganie w sentencji decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
2. niepoinformowanie Strony o wszczęciu postępowania z urzędu przed wydaniem decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
3. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego,
4. brak weryfikacji w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek,
5. brak dogłębnego zbadania sprawy,
6. błędnie ustalony dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
7. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka,

Działalność MGOPS w Bierutowie w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³² oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie od 1.01.2024 r. do dnia kontroli Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Bierutowie realizował świadczenia rodzinne dla 3 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

³¹ Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony

³² (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz.167 ze zm.)

W okresie od 1.01.2024 r. do dnia kontroli Ośrodek wydał 6 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji o następującym numerze:

1. L.L. - decyzja nr M-GOPS.DS.432.50.2024.AP z dnia 10.07.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanej sprawie, w której wnioskodawcą była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie zweryfikował danych tej osoby w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tej sprawy znajdował się dodatkowy dokument, tj. orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez powiatowy zespół ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację osoby z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodne z art. 23 b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych³³. Weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny. Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem.

Kierownik Ośrodka w sprawie L.L. wyjaśnił:

„Organ w sprawie L.L. przed wydaniem decyzji nie zweryfikował orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Eksmoon, ponieważ posiadając w dokumentacji kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności ww. osoby, które zostało wydane do 31.07.2026 r. oraz wcześniejszą weryfikację z systemu Eksmoon tego samego orzeczenia był przeświadczony, że posiada komplet dokumentacji potrzebny do wydania decyzji. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja przepisów ”.

(dowód: akta kontroli str.103-104)

³³ organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych (...) odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

2. Organ w skontrolowanej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nie sporządził uzasadnienia prawnego i faktycznego. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.³⁴.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia³⁵.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie p. L.L. w decyzji z dnia 10.07.2024 r. nie sporządził uzasadnienia faktycznego, ponieważ była to decyzja przyznająca świadczenie, o które wnioskowała strona. W decyzji tej zastosowano tylko krótkie uzasadnienie.”

(dowód: akta kontroli str.105-106)

3. W skontrolowanej sprawie ustalono, że Organ decyzją z dnia 10.07.2024 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku pielęgnacyjnego. Strona decyzję odebrała 12.07.2024 r. Organ nie zrealizował w miesiącu lipcu 2024 r. ustalonego decyzją prawa do świadczeń rodzinnych dla osoby ze statusem UKR. Wpłata świadczeń należnych za lipiec 2024 r. została zrealizowana dopiero 7.08.2024 r. na podstawie listy wypłat 000115/ŚR/2024.

(dowód: akta kontroli str.109-112)

Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne³⁶, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4³⁷ i 4 a³⁸ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wyjaśnia, że realizacja decyzji nr M-GOPS.DS.432.50.2024.AP z dnia 10 lipca 2024 r. dotyczącej pani L.L. rozpoczęta została w dniu 7 sierpnia 2024 r. z opóźnieniem wynikającym z przyczyn niezależnych od organu. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie złożył zapotrzebowanie na środki niezbędne do wypłaty świadczenia w dniu 12 lipca 2024 r., natomiast środki te wpłynęły na rachunek Ośrodka dopiero 7 sierpnia

³⁴ Patrz przypis 28

³⁵ Patrz wyjaśnienia: str. 18 dot. pkt 7.

³⁶ Art. 26 ust 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych

³⁷ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia

³⁸ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku

2024 r. W związku z powyższym realizacja decyzji mogła nastąpić dopiero po ich otrzymaniu. Organ dołoży wszelkich starań, aby dochować wszelkich terminów wynikających z art. 26 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jednak rzeczywisty termin wypłaty uzależniony był od wpływu środków z budżetu organu finansującego.''

(dowód: akta kontroli str.107-108)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”³⁹. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Organ winien tak zaplanować środki na wypłatę by nie dochodziło do opóźnień w realizacji świadczeń. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Eksmoon,
2. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach przyznających świadczenia rodzinne dla osób ze statusem UKR,
3. nieterminowe rozpoczęcie realizacji decyzji przyznającej świadczenia dla osoby ze statusem UKR.

Działalność MGOPS w Bierutowie w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono negatywnie.

D) Postępowanie dotyczące ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

³⁹ Art.8 k.p.a.

realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 2 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy:

1. K.N.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenia wraz z kopią umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.⁴⁰.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ przekazał do Wojewody Dolnośląskiego, celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego, wniosek wraz z dokumentami za pośrednictwem poczty polskiej, czym naruszył art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴¹.

⁴⁰ „przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3”.

⁴¹ w sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przesyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, przekazywana jest ich elektroniczna kopia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W odniesieniu do sprawy Pani K.N. wyjaśniam, że w przypadku jej wniosków o zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne, organ przekazał dokumenty do Wojewody za pośrednictwem operatora pocztowego, kierując się przekonaniem, że zarówno forma tradycyjna (papierowa), jak i elektroniczna są dopuszczalne i prawidłowe. Wskazane działanie wynikało z dotychczasowej praktyki oraz braku jednoznacznych wskazówek dotyczących wyłączności drogi elektronicznej w tego typu sprawach. W przyszłości organ będzie kierować korespondencję zgodnie z aktualnymi wytycznymi, uwzględniając w pierwszej kolejności formę elektroniczną jako preferowaną ścieżkę przekazywania dokumentacji administracyjnej.”

(dowód: akta kontroli str.117-118)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. przekazanie do Wojewody Dolnośląskiego wniosku celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego niezgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych ⁴².

Działalność MGOPS w Bierutowie w obszarze postępowania dotyczącego ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz terminowość przekazania ww. wniosku, **oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

E) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 75 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 45 rodzin.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 7.04.2025r. wypłacono 855 świadczeń na łączną kwotę 391 492,90 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 780 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 60 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 15 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 72 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 4 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołań do organu II instancji.

(dowód: akta kontroli str.85-86)

⁴² Patrz przypis 40.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 10 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 8 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.E.Cz. – M-GOPS.DS.440.26.2024.MK z dnia 4.09.2024 r.,
M-GOPS.DS.440.25.2024.MK z dnia 4.09.2024 r.

2.B.F. – M-GOPS.DS.440.36.2024.MK z dnia 2.10.2024 r.

3.A.G. – M-GOPS.DS.440.55.2024.MK z dnia 22.10.2024 r.

4.L.T. – M-GOPS.DS.440.40.2024.MK z dnia 23.09.2024 r. ze zm.,
M-GOPS.DS.440.39.2024.MK z dnia 23.09.2024 r. ze zm.,
M-GOPS.DS.440.38.2024.MK z dnia 23.09.2024 r. ze zm.

5.R.P. – M-GOPS.DS.440.33.2024.MK z dnia 16.09.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴³ (oprócz sprawy nr 3 A.G.)

⁴³ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁴⁴ i art. 46⁴⁵ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego, zamiast osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Naruszony tym samym został przepis art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.⁴⁶ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴⁷. W przypadku gdy decyzja jest skierowana do osoby niebędącej stroną postępowania, Organ naraża się na zarzut nieważności decyzji⁴⁸.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wydał decyzję na rodzica, ponieważ był wnioskodawcą. Od 11.04.2025 r. Organ będzie prawidłowo wskazywał Stronę jako osobę uprawnioną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego”.

(dowód: akta kontroli str.121-122)

2. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich

⁴⁴ „Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się”.

⁴⁵ „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu”.

⁴⁶ Decyzja zawiera: oznaczenie strony lub stron;

⁴⁷ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo

⁴⁸ Art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.

osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁴⁹ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁰.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w wydanej decyzji wskazywał, że świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznaje się przedstawicielowi ustawowemu, a nie bezpośrednio małoletniemu dziecku, ponieważ przedstawiciel ustawowy był wnioskodawcą, wnioskował o świadczenie dla uprawnionych osób. Małoletnie dziecko nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, a zatem nie może samodzielnie prowadzić postępowania administracyjnego ani pobierać świadczeń. W związku z tym beneficjentem formalnym (adresatem decyzji) był przedstawiciel ustawowy, który działa w imieniu i na rzecz dziecka. Samo świadczenie przysługuje oczywiście dziecku jako osobie uprawnionej, ale wypłacane jest przedstawicielowi ustawowemu, który zarządza tymi środkami zgodnie z dobrem dziecka”.

(dowód: akta kontroli str.123-124)

3. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie poucza Stronę o przysługujących jej środkach odwoławczych. W decyzjach, w których odstępuje od uzasadnienia decyzji, gdyż decyzja spełnia żądania strony, informuje Stronę, iż przysługuje jej odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, co jest niezgodne z art. 127 § 1 k.p.a.⁵¹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W treści decyzji, w części dotyczącej pouczenia omyłkowo wskazano niewłaściwy środek zaskarżenia – odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – podczas gdy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, od przedmiotowej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Błąd ten miał charakter niezamierzonej omyłki pisarskiej i wynikał z zastosowania nieaktualnego wzoru decyzji i przeoczenia zmiany przepisów prawa. Nie wynikał on z celowego działania, lecz był wynikiem niedopatrzenia technicznego. M-GOPS podjął działania mające na celu zapobieżenia podobnym błędom w przyszłości”.

(dowód: akta kontroli str.125-126)

4. W sprawie nr 3 (A.G) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w niepełnej kwocie, nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu. Organ nie zawiadomił strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Odmowa ustalenia prawa do świadczenia nie spełnia w pełni żądań strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.⁵² oraz art. 79 a § 1 k.p.a.⁵³.

⁴⁹ decyzja zawiera rozstrzygnięcie

⁵⁰ Patrz przypis 47

⁵¹ Decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna.

⁵² Patrz przypis 16

⁵³ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani A.G. przed wydaniem decyzji zł/zł nie sporządził do Strony zawiadomienia z art. 10 k.p.a. w związku z art. 79a k.p.a., ponieważ Strona podczas składania wniosku została poinformowana, że nie spełnia przesłanek do przyznania świadczenia w pełnej wysokości. Omyłkowo nie sporządzono do akt sprawy notatek lub oświadczeń złożonych przez Stronę”.

(dowód: akta kontroli str.127-128)

5. W podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Tym samym naruszono art. 107§1 k.p.a.⁵⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach powołano nieaktualne rozporządzenie ze względu na przeoczenie pracownika spowodowane wielością realizowanych jednocześnie zadań”.

(dowód: akta kontroli str.129-130)

6. W sprawie nr 3 (A.G.) Organ rozpoczął realizować pierwszą wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego w listopadzie 2024 r, mimo iż decyzja został odebrana przez stronę 22.10.2024 r. Tym samym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ rozpoczął realizację decyzji z dnia 22.10.2024 r. z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ponieważ składając dodatkowe zapotrzebowanie na środki w dniu 18.10.2024 r. nie ujęto w nim potrzeb na wypłatę ww. świadczenia. Wobec powyższego wypłata nastąpiła w kolejnym miesiącu po otrzymaniu środków na ten cel”.

(dowód: akta kontroli str.131-132)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący

⁵⁴ ww. artykuł w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

⁵⁵ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

*zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)*⁵⁶. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Organ winien tak zaplanować środki na wypłatę by nie dochodziło do opóźnień w realizacji świadczeń. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
2. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
3. błędne pouczenie strony w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji, w związku z art. 107 § 4 k.p.a.,
4. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy,
5. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieaktualnego rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
6. nieterminowe rozpoczęcie realizacji decyzji dot. funduszu alimentacyjnego.

Działalność MGOPS w Bierutowie w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono negatywnie.

F) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Bierutów zarejestrowanych było 92 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

⁵⁶ Art.8 k.p.a.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2024 r.	Liczba narastająco - stan na 7.04.2025 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 5.03.2025 r.)	92
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	29
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	15
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	17
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	3
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	2
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	7
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	5
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	3
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	2
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o beczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	305
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	21

(dowód: akta kontroli, str.89-90)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowy Rejestr Długów Informacji Gospodarczej,
2. ERIF – Biuro Informacji Gospodarczej.,
3. InfoMonitor – Biuro Informacji Gospodarczej,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej

(dowód: akta kontroli, str.91-92)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) Wierzyciele na oświadczeniu o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu osób zobowiązanych innych niż dłużnik alimentacyjny dołączonym do wniosku wpisywali: brak danych bądź omyłkowo nie rozumiejąc pytania dane dłużnika alimentacyjnego. Nikt z wnioskodawców nie wnioskował o wytoczenie powództwa alimentacyjnego wobec innych osób (dziadków dłużnika). Podczas przyjmowania wniosków strony są informowane o możliwości ewentualnego złożenia wniosku o zasądzenie alimentów od dziadków. Ponadto ustawa nie wskazuje na obowiązek wytaczania powództwa, a jedynie daje możliwość takiego działania”.

(dowód: akta kontroli, str.93-94)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. G.N., 2. A.B., 3. R.P., 4. D.N., 5. M.T.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

⁵⁷ W sprawach o roszczenia alimentacyjne organ właściwy wierzyciela albo organ właściwy dłużnika mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁵⁸ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
Zaniechanie tego działania stoi w sprzeczności z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Informuję, że na dzień 7 kwietnia 2025 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierutowie nie posiada konta podmiotu umożliwiającego zamieszczanie danych w systemie teleinformatycznym do Krajowego Rejestru Zadłużonych (KRZ) i nie zamieszczał informacji, o których mowa w art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Aktualnie M-GOPS nie ma spraw, w których osoby uprawnione do alimentów zamieszkiwałyby poza granicami kraju, w związku z czym uznaliśmy, że nie ma konieczności zakładania konta w KRZ. Obecnie tutejszy Ośrodek pozostaje w trakcie uzgodnień technicznych z informatykiem odpowiedzialnym za wdrożenie rozwiązań umożliwiających prawidłowe korzystanie z funkcjonalności Krajowego Rejestru Zadłużonych. Po zakończeniu prac technicznych i formalnym uruchomieniu dostępu, organ będzie podejmował działania zgodnie z obowiązującymi przepisami ”

(dowód: akta kontroli str.95-96)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączanie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

⁵⁸ (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

⁵⁹ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 8⁶⁰ ustawy. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a.⁶¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego Ośrodek wysyła do komornika sądowego wniosek o przyłączenie wraz z decyzją, która nie jest ostateczna, w celu uniknięcia wypłaty na konto wierzycielki alimentów przez komornika. Organ ma na celu słuszny interes strony. Zdarzały się sytuacje, w których komornik sądowy przekazywał wyegzekwowane od dłużnika kwoty alimentów wnioskodawcom, nie mając wiedzy, że świadczenie z funduszu alimentacyjnego zostało przyznane”.

(dowód: akta kontroli str.151-152)

3. W skontrolowanych sprawach Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁶² zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁶³ z naruszeniem art. 35 k.p.a.⁶⁴ (np. w sprawie nr 2 A.B. decyzja przyznająca świadczenia została wydana 16.09.2024 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 20.01.2025 r., w sprawie nr 4 D.N. decyzja przyznająca wydana została 4.09.2024 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 20.01.2025 r.)

Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁶⁵ w zw. z art. 6 k.p.a.⁶⁶.

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Zawiadomienia z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. zostały sporządzone z naruszeniem terminu, ponieważ komendant Komisariatu Policji w Bierutowie wyszedł z prośbą o podzielenie składanych zawiadomień na różne terminy ze względu na zwiększoną liczbę obowiązków

⁶⁰ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (...) organ właściwy wierzyciela (...) dołącza ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;

⁶¹ ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

⁶² instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁶³ art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁶⁴ organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

⁶⁵ Patrz przypis 40

⁶⁶ Zasada praworządności

i brakiem w kadrach''.

(dowód akta kontroli str.153-154)

Należy zauważyć, iż powyższe ustalenia z przedstawicielem policji nie znajdują umocowania w przepisach prawa i nie zwalniają Organu z terminowego załatwienia sprawy zgodnie z art.35 k.p.a.

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ prowadził postępowanie wobec dłużników jako Ośrodek Pomocy Społecznej. Sporządzano w sprawach pisma m.in. informacje do dłużników, wnioski o podjęcie działań, wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, wnioski o ściganie, wezwania na wywiad alimentacyjny jako MGOPS w Bierutowie, a nie jako organ właściwy czyli Burmistrz Bierutowa.

Takie działanie narusza art. 2 pkt 9⁶⁷ i 10⁶⁸ w zw. z art. 8 b ⁶⁹ i art. 12 ust. 1⁷⁰ i ust. 2 ⁷¹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„ M-GOPS działał w imieniu i z upoważnienia organu, dlatego też w nagłówkach pism pojawiła się nazwa ośrodka, który faktycznie prowadził postępowanie, obsługiwał wnioski, przygotowywał decyzje oraz korespondencję. Pracownicy ośrodka działają na podstawie upoważnienia udzielonego przez burmistrza, co wynika zarówno z przepisów ustawy, jak i z ustawy o samorządzie gminnym oraz kodeksu postępowania administracyjnego (art. 268 a k.p.a. – możliwość udzielenia upoważnienia do załatwienia spraw w imieniu organu. Przyczyna nieprawidłowości: błąd techniczny”.

(dowód akta kontroli str.155-156)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,

⁶⁷ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

⁶⁸ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

⁶⁹ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁷⁰ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

⁷¹ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

2. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed ustatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
3. nieterminowe sporządzanie zawiadomień z art. 309 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
4. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej.

Działalność MGOPS w Bierutowie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **negatywnie**.

G) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 do 7.04.2025 r. do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierutowie nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie ww. świadczenia, dlatego odstąpiono od kontroli w tym zakresie,

(dowód: akta kontroli str.87-88)

I. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. rozstrzyganie w sentencji decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
2. niepoinformowanie Strony o wszczęciu postępowania z urzędu przed wydaniem decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
3. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego,
4. brak weryfikacji w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek,
5. brak dogłębnego zbadania sprawy,
6. błędnie ustalony dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
7. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka,
8. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Eksmoon osób ze statusem UKR
9. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach przyznających świadczenia rodzinne dla osób ze statusem UKR,
10. nieterminowe rozpoczęcie realizacji decyzji przyznającej świadczenia dla osoby ze statusem UKR,

11. przekazanie do Wojewody Dolnośląskiego wniosku celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego niezgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
12. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
13. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
14. błędne pouczenie strony w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji, w związku z art. 107 § 4 k.p.a.,
15. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy,
16. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieaktualnego rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
17. nieterminowe rozpoczęcie realizacji decyzji dot. funduszu alimentacyjnego,
18. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych,
19. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
20. nieterminowe sporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.,
21. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. W sentencji decyzji ustalających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego nie rozstrzygać o składkach na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne
Podstawa prawna: art. 66 ust. 1 pkt 28, art. 73 pkt 10 i art. 75 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zw. z art. 6 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Informować Stronę o wszczęciu postępowania z urzędu przed wydaniem decyzji żądającej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń
Podstawa prawna: art. 10 § 1 k.p.a. w zw. z art. 61 § 4 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego.
Podstawa prawna: art. 10 § 1 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Weryfikować w systemie Emp@tia informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 3 ustawy świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zbadać dogłębnie i wnikliwie sprawę przed wydaniem decyzji.
Podstawa prawna: art. 7 k.p.a., art. 23 ust. 4 d, art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Prawidłowo ustalać dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami uwzględniając kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne.
Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art.107 § 3 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Weryfikować wnioskodawców ze statusem UKR oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
9. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art.107 § 3 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
10. Świadczenia rodzinne wypłacać w okresach miesięcznych.
Podstawa prawna: art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
11. Przekazywać do Wojewody Dolnośląskiego wnioski celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego zgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Podstawa prawna: art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
12. Jako Stronę w decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby niepełnoletniej wskazywać osobę uprawnioną do alimentów reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.
W związku z powyższym należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności następujące decyzje: w sprawie nr 1 E.Cz. decyzję znak: M-GOPS.DS.440.26.2024.MK z dnia 4.0.2024 r., decyzję nr M-GOPS.DS.440.25.2024.MK z dnia 4.09.2024 r., w sprawie nr 2 B.F. decyzję nr M-GOPS.DS.440.36.2024.MK z dnia 2.10.2024 r., w sprawie nr 3 A.G. decyzję nr M-GOPS.DS.440.55.2024.MK z dnia 22.10.2024 r., w sprawie nr 4 Ł.T. decyzję nr M-GOPS.DS.440.40.2024.MK z dnia 23.09.2024 r. ze zm., decyzję nr M-GOPS.DS.440.39.2024.MK z dnia

23.09.2024 r. ze zm., decyzję nr M-GOPS.DS.440.38.2024.MK z dnia 23.09.2024 r. ze zm., w sprawie nr 5 R.P. decyzję nr M-GOPS.DS.440.DS.440.33.2024.MK z dnia 16.09.2024 r.

O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 9 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 156 k.p.a.

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

13. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i przyznawać świadczenie z funduszu alimentacyjnego małoletnim osobom uprawnionym.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Prawidłowo pouczać Stronę o środkach odwoławczych w decyzjach w których odstąpiono od uzasadnienia w związku z art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. w zw. z art. 127 § 1 a k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

15. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.

Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79 a k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

16. W decyzjach przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w podstawie prawnej przywoływać aktualne rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

17. Terminowo rozpoczynać realizację decyzji dot. funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

18. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Podstawa prawna: art. 8 ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych w zw. z art. 8 a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

19. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Termin wykonania: na bieżąco.

20. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej

3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 6 k.p.a., art. 35 k.p.a. w zw. z art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy kodeks postępowania karnego.

Termin wykonania: na bieżąco.

22. Działania wobec dłużnika alimentacyjnego prowadzić w imieniu organu właściwego dłużnika alimentacyjnego lub organu właściwego wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 2 pkt. 9 i 10 w zw. z art. 8b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁷², Kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Bierutowa, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Otrzymują:

1. Burmistrz Bierutowa
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEJ

Magdalena Stefańska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

⁷² (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224),

